บทที่ 1

บทนำ

1. 1 ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

จากการดำเนินงานตามแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 8 สืบเนื่องมาถึงแผนพัฒนาฯฉบับที่ 9 รวมถึงการปฏิรูปการศึกษา ก่อให้เกิดพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และแก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 ที่เน้นการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ซึ่งส่งผลให้เกิดการเปลี่ยนแปลงระบบการเรียนการสอนในระบบการศึกษาของชาติ จากกระบวนการเรียนการสอนแบบผู้สอนเป็นศูนย์กลางในการให้ความรู้มาเป็นการใช้กระบวนการเรียนการสอนแบบเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญนั่นคือมุ่งเน้นให้ผู้เรียนใช้กระบวนการเรียนรู้ด้วยตนเอง และสร้างความรู้ด้วยตนเองโดยผู้สอนเป็นผู้ประสานงาน ให้คำแนะนำ และช่วยเหลือเมื่อมีปัญหา เป็นการเปิดโอกาสให้ผู้เรียนสามารถเรียนรู้ได้อย่างอิสระ เปิดโอกาสให้สามารถคิดวินิจฉัยปัญหาในเรื่องต่างๆ ในสาขาวิชาเฉพาะที่ตนเองสนใจได้อย่างเป็นเหตุเป็นผล ซึ่งทำให้ผู้เรียนได้รับการกระตุ้นให้เกิดกระบวนการคิดอย่างมีวิจารณญาณ และที่สำคัญก็คือการเรียนการสอนรูปแบบนี้เป็นแนวทางนำไปสู่การเรียนรู้ตลอดชีวิต ในหมวดที่ 4 ของพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 (2545) ว่าด้วยแนวทางการจัดการศึกษา มาตรา 22 กล่าวว่าการจัดการศึกษาต้องยึดหลักให้ผู้เรียนทุกคนสามารถเรียนรู้และพัฒนาตนเองได้ และถือว่าผู้เรียนมีความสำคัญที่สุด กระบวนการจัดการศึกษาต้องส่งเสริมผู้เรียนให้ใช้ความสามารถตามธรรมชาติและเต็มตามศักยภาพ ดังนั้นผู้สอนต้องเปลี่ยนแปลงบทบาทจากการเป็นผู้ชี้นำและถ่ายทอดความรู้ ไปเป็นผู้ช่วยเหลือ ส่งเสริม และสนับสนุนผู้เรียนในการแสวงหาความรู้จากสื่อและแหล่งเรียนรู้ต่างๆ ส่วนมาตรา 24 ว่าด้วยการจัดกระบวนการเรียนรู้ ให้ฝึกทักษะ กระบวนการคิด การจัดการ การเผชิญสถานการณ์และการประยุกต์ความรู้มาใช้ ส่งเสริมสนับสนุนให้ผู้สอนสามารถจัดบรรยากาศสภาพแวดล้อม สื่อการเรียน ให้จัดการเรียนรู้ให้เกิดขึ้นได้ทุกเวลาทุกสถานที่

การมุ่งเน้นกระบวนการเรียนการสอนแบบเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญเป็นไปตามหลัก ของการเรียนรู้ด้วยตนเอง (Self-directed learning) ซึ่งเป็นแนวคิดที่สอดคล้องกับนักจิตวิทยามานุษยนิยม (Humanistic Psychology) ที่ให้ความสำคัญในฐานะที่ผู้เรียนเป็นปัจเจกบุคคล และมี

แนวคิดว่ามนุษย์ทุกคนมีศักยภาพ และมีความโน้มเอียงที่จะใส่ใจ ใฝ่รู้ ขวนขวายเรียนรู้ด้วยตนเอง มนุษย์สามารถรับผิดชอบพฤติกรรมของตนเองและถือว่าตนเองเป็นคนที่มีค่า ผู้เรียนมีความตระหนักในความสามารถ สามารถตัดสินใจได้ มีการรับผิดชอบต่อหน้าที่และบทบาทในการเป็นผู้เรียนรู้ที่ดี ตลอดจนรู้ "วิธีการที่จะเรียน" (Know how to Learn) นั่นคือ ผู้เรียนควรทราบขั้นตอนการเรียนรู้ของตนเอง รู้ว่าเขาจะไปสู่จุดที่ทำให้เกิดการเรียนรู้ได้อย่างไร มีบุคลิกภาพเชิงบวก มีแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ มีระบบการเรียนและการประยุกต์การเรียน รวมทั้งมีการชื่นชมและสนุกสนานกับกระบวนการเรียนรู้ (Responsible Consumption) มีการเรียนจากข้อผิดพลาดและความสำเร็จ การประเมินตนเองและความเข้าใจถึงศักยภาพของตน การเรียนรู้ด้วยตนเองเป็นวิธีการเรียนการสอนที่เหมาะสมกับสภาพสังคมในยุคปัจจุบันที่เรียกว่าสังคมสารสนเทศ (Information society) ซึ่งมีสารสนเทศในปริมาณที่มาก แพร่หลาย และกระจัดกระจายอยู่ทุกหนทุกแห่ง อันเนื่องมาจากความก้าวหน้าทางเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร

ปัจจุบันเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร โดยเฉพาะอย่างยิ่งเทคโนโลยีของเว็บได้ก้าวหน้าขึ้นอย่างรวดเร็ว ส่งผลให้เทคโนโลยีสารสนเทศนั้นเข้ามามีบทบาทในวงการเศรษฐกิจ (e-Commerce) สังคม (e-Society) และการศึกษา (e-Education) ก่อให้เกิดระบบการเรียนการสอนในรูปแบบใหม่ขึ้น ซึ่งเน้นการเรียนรู้อย่างมีส่วนร่วมของผู้เรียนทั้งจากการเรียนกับผู้สอน สื่อ และเพื่อนร่วมชั้น รวมทั้งการเปลี่ยนบทบาทของผู้สอนจากการเป็นผู้ให้ (impart) เนื้อหาแก่ผู้เรียนมาเป็นผู้ช่วยเหลือและให้คำแนะนำต่างๆ (facilitator)แก่ผู้เรียน (ถนอมพร เลาหจรัสแสง, 2545) โดยการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ โดยเฉพาะอย่างยิ่งเครือข่ายอินเทอร์เน็ตมาช่วยพัฒนาการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ อันเป็นไปตามหลักการเรียนรู้ด้วยตนเอง

การนำเครือข่ายอินเทอร์เน็ตมาช่วยพัฒนาการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญรูปแบบหนึ่งก็คือ การเรียนการสอนผ่านเว็บ หรือบางท่านเรียกว่าการเรียนการสอนบนเว็บ (Web-Based Instruction) สำหรับงานวิจัยนี้ขอใช้คำว่าการเรียนการสอนผ่านเว็บ เป็นการบูรณาการกันระหว่างเทคโนโลยี สารสนเทศและการสื่อสาร กับกระบวนการออกแบบการเรียนการสอนโดยมีวัตถุประสงค์เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพทางการเรียนรู้และการแก้ปัญหาเรื่องข้อจำกัดทางด้านสถานที่และเวลา โดยการสอนผ่านเว็บจะประยุกต์ใช้คุณสมบัติและทรัพยากรของเวิลด์ไวด์เว็บในการจัดการสภาพแวดล้อมที่ส่งเสริมและสนับสนุนการเรียนการสอน ซึ่งการเรียนการสอนที่จัดขึ้นผ่านเว็บนี้อาจเป็นบางส่วนหรือทั้งหมดของกระบวนการเรียนการสอนก็ได้ การสอนผ่านเว็บเป็นการเปิดโอกาสให้ผู้เรียนได้เรียนทุกสถานที่ ทุกเวลา เป็นการส่งเสริมให้เกิดความเสมอภาคกันทางการศึกษา และส่งเสริมแนวคิดในเรื่องของการเรียนรู้ตลอดชีวิต เป็นการเรียนรู้ที่ผู้เรียน

เป็นศูนย์กลางและช่วยสร้างความกระตือรือร้นแก่ผู้เรียน สำหรับผลของการวิจัยการเรียนการสอนผ่านเว็บ หรือบนเว็บปรากฏว่า ผลสัมฤทธิ์ในการเรียนของผู้เรียนสูงกว่าหรือไม่แตกต่างกับการสอนแบบปกติ ผู้เรียนมีความพึงพอใจและมีทัศนคติที่ดีต่อการเรียนการสอนบนเว็บ ซึ่งจะเป็นนวัตกรรมการเรียนการสอนในอนาคตต่อไป (วีระ ไทยพานิช, 2551) การจัดการเรียนการสอนผ่านเว็บ เป็นนวัตกรรมหนึ่งที่สามารถจูงใจผู้เรียนได้เป็นอย่างดีในทุกระดับชั้น อีกทั้งยังลดข้อจำกัดด้านเวลาและสถานที่ ซึ่งช่วยให้ผู้เรียนสามารถเรียนรู้ดียิ่งขึ้น เพราะผู้เรียนโดยเฉพาะอย่างยิ่งผู้ที่รับรู้เรื่องราวได้ช้า ผู้ที่มีผลการเรียนอ่อน หรือผู้เรียนที่ขี้อายไม่กล้าซักถามในห้องเรียน สามารถย้อนกลับไปศึกษาเนื้อหาที่ต้องการได้ และสามารถเรียนรู้ซ้ำครั้งได้ ทำให้เข้าใจเนื้อหาได้ดียิ่งขึ้น

การสร้างบทเรียน ผ่านเว็บ เพื่อพัฒนาเทคโนโลยีสื่อการเรียนการสอนสามารถปรับปรุงเนื้อหาได้สะดวกและรวดเร็ว ง่ายต่อการใช้ และมีปฏิสัมพันธ์กับผู้เรียน ทำให้ผู้เรียนไม่เบื่อหน่าย เกิดการเรียนรู้ด้วยตนเองอย่างรวดเร็ว กระตือรือร้นและสนุกสนานต่อการเรียน เพราะบทเรียนให้สิ่งเร้าโดยมีภาพประกอบ สำหรับในแง่ของการผลิตสื่อการสอน การสร้างบทเรียน ผ่านเว็บช่วยพัฒนาในด้านการนำเทคโนโลยีเข้ามามีส่วนร่วมในการใช้งาน และลดปัญหาการสิ้นเปลืองกระดาษในการทำงาน ช่วยลดเอกสารในรายวิชา ช่วยให้ผู้สอนสามารถถ่ายทอดข้อความรู้ได้ดียิ่งขึ้นเพราะสามารถผสมผสานภาพประกอบทั้งภาพนิ่งและภาพเคลื่อนไหวไม่ว่าจะเป็นภาพสี ภาพขาวดำ ภาพวาดและภาพถ่ายตามความเหมาะสม และยังสามารถสอดแทรกกิจกรรมการเรียนรู้ กิจกรรมเสริมการเรียนรู้ รวมทั้งใส่แบบทดสอบ ก่อนเรียน ระหว่างเรียน และหลังเรียนที่นักศึกษาสามารถทราบผลได้ทันที ก่อให้เกิดประโยชน์สูงสุดในการใช้งาน

การสร้างบทเรียนผ่านเว็บ ทำได้ 3 ลักษณะคือ

1) สื่อเสริม (Supplementary) หมายถึง การนำ e-Learning ไปใช้ในลักษณะเสริมกล่าวคือ นอกจากเนื้อหาที่ปรากฏในลักษณะ e-Learning แล้ว ผู้เรียนยังสามารถศึกษาเนื้อหาเดียวกันนี้ในลักษณะสื่ออื่นๆ เช่น จากเอกสารประกอบการสอน จากวีดิทัศน์ (Videotape) ฯลฯ การใช้ e-Learning ในลักษณะนี้เท่ากับว่า ผู้สอนเพียงต้องการจัดหาทางเลือกใหม่อีกทางหนึ่งสำหรับผู้เรียนในการเข้าถึง เนื้อหาเพื่อให้ประสบการณพิเศษเพิ่มเติมแก่ผู้เรียนเท่านั้น

2) สื่อเติม (Complementary) หมายถึง การนำ e-Learning ไปใช้ในลักษณะเพิ่มเติมจากวิธีการสอนในลักษณะอื่นๆ เช่น นอกจากการบรรยายในห้องเรียนแล้วผู้สอน ยังออกแบบเนื้อหาให้ผู้เรียนเข้าไปศึกษาเนื้อหาเพิ่มเติมจาก e-Learning

3) สื่อหลัก (Comprehensive Replacement) หมายถึง การนำ e-Learning ไปใช้ในลักษณะแทนที่การบรรยายในห้องเรียน ผู้เรียนจะต้องศึกษาเนื้อหาทั้งหมดในออนไลน์

ช่วงโชติ พันธุเวช (2553, หน้า 5) อธิการบดี มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา กล่าวไว้ในคู่มือนักศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทาว่า ยุคนี้เป็นยุคเศรษฐกิจและสังคมใหม่ ที่มีการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็ว บัณฑิตในอนาคตจะก้าวสู่ตลาดของการเป็นประชากรโลก (Global Citizen) ที่จะต้องมีความรู้และทักษะสากล ทั้งด้านภาษาที่สองและภาษาด้าน ICT ในวิชาชีพของตนเอง ดังนั้นมหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทาจึงมีนโยบายที่มุ่งเน้นให้มีการจัดการเรียนการสอนโดยเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ เพื่อปั้นแต่งให้นักศึกษามี ทักษะสากล ใฝ่เรียนรู้ มุ่งเน้นที่ความดี มีคุณธรรมจริยธรรม เมตตาธรรม วัฒนธรรม มุ่งเน้นจัดการความรู้ให้ นักศึกษาเกิดความรอบรู้ มีทักษะสากล ทั้งด้านภาษาที่สองและภาษาด้าน ICT สามารถพัฒนาต่อยอดภูมิปัญญาที่มีอยู่ในคนและชุมชน เพื่อให้นักศึกษาเป็นผู้ “ ทรงปัญญา ศรัทธาธรรม นำสังคม ” การจัดการเรียนการสอนของมหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทาจึงใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ โดยเฉพาะอย่างยิ่งเครือข่ายอินเทอร์เน็ตมาช่วยพัฒนาการเรียนการสอน ปัจจุบัน สภาพการจัดการเรียนการสอนของมหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา ในลักษณะการจัดการเรียนการสอนผ่านเว็บ ได้มีการจัดทำทั้ง 3 ลักษณะ แต่การสร้างบทเรียนผ่านเว็บส่วนใหญ่เป็นรายวิชาในหมวดวิชาศึกษาทั่วไป สำหรับหมวดวิชาเฉพาะด้านมีจำนวนไม่มากนัก ทั้งนี้ขึ้นอยู่กับความสนใจส่วนตัวของผู้สอน แต่ละท่าน ดังนั้นผู้วิจัยจึงพัฒนาบทเรียน ผ่านเว็บ เรื่องการแสดงละครหุ่น เพื่อใช้ประโยชน์สำหรับจัดการเรียนการสอนแก่นักศึกษา ในรายวิชาของหมวดวิชาเฉพาะด้าน 2 หลักสูตร คือ หลักสูตรศิลปศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาบรรณารักษศาสตร์และสารสนเทศศาสตร์ หลักสูตรปรับปรุง 2554 กับหลักสูตรศิลปศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาการจัดการสารสนเทศ หลักสูตรปรับปรุง 2554 โดยหลักสูตรสาขาวิชาบรรณารักษศาสตร์และสารสนเทศศาสตร์ ได้แก่ รายวิชา LII1103 การอ่านและการส่งเสริมการอ่าน ส่วนหลักสูตรสาขาวิชาการจัดการสารสนเทศ ได้แก่ รายวิชา INM1103 การอ่านและการส่งเสริมการอ่าน ทั้งสองรายวิชามีรายละเอียดเหมือนกัน ดังนี้

ชื่อวิชา การอ่านและการส่งเสริมการอ่าน (Reading and reading promotion)

จำนวนหน่วยกิต 3(2-2-5)

คำอธิบายรายวิชา การอ่านและประโยชน์ของการอ่าน ประเภท แบบแผน และกลวิธีการอ่าน ทฤษฎีด้านการอ่าน การพัฒนาการอ่าน รูปแบบการส่งเสริมการอ่าน การจัดกิจกรรมส่งเสริมการอ่าน

หมายเหตุ 1)หัวข้อสุดท้ายของคำอธิบายรายวิชาการอ่านและการส่งเสริมการอ่านคือการจัดกิจกรรมส่งเสริมการอ่าน การแสดงละครหุ่นเป็นกิจกรรมส่งเสริมการอ่านที่สำคัญที่บรรณารักษ์ของสถาบันบริการสารสนเทศทั้งในและต่างประเทศนิยมจัดกันมาก โดยเฉพาะอย่างยิ่งประเทศสหรัฐอเมริกาและประเทศต่างๆในทวีปยุโรป ทั้งนี้เพราะใช้เป็นเครื่องมือในการปลูกฝังนิสัยรักการอ่านและการเรียนรู้ให้เกิดแก่เด็กไปจนตลอดชีวิต ช่วยสร้างเสริมการเรียนรู้ให้แก่เด็ก ช่วยสร้างความบันเทิง สร้างจินตนาการ ช่วยปลูกฝังคุณธรรมจริยธรรม และสร้างแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ให้แก่เด็ก ซึ่งจะเติบโตเป็นกำลังที่สำคัญและเข้มแข็ง ในการสร้างชาติรุ่นต่อไป

2) วัตถุประสงค์สำคัญประการหนึ่งของรายวิชาการอ่านและการส่งเสริมการอ่าน คือมุ่งสอนให้นักศึกษาสามารถจัดกิจกรรมส่งเสริมการอ่านได้ โดยเฉพาะอย่างยิ่งการแสดงละครหุ่นซึ่งเป็นกิจกรรมที่บรรณารักษ์และนักจัดการสารสนเทศนิยมเลือกนำการแสดงละครหุ่นไปใช้ในการจัดเป็นบริการวิชาการแก่ชุมชน เพื่อใช้ประโยชน์ในการพัฒนาการเรียนรู้แก่เยาวชน และใช้เป็นเครื่องมือในการปลูกฝังนิสัยรักการอ่านและการเรียนรู้ให้เกิดแก่เด็กไปจนตลอดชีวิต อันเป็นหนทางหนึ่งในการพัฒนาประเทศชาติสืบไป

จากประสบการณ์การสอนรายวิชาการอ่านและการส่งเสริมการอ่าน มาเป็นเวลามากกว่า 10 ปี ผู้วิจัยพบปัญหาว่าเนื้อหาของ รายวิชาการอ่านและการส่งเสริมการอ่านมีปริมาณมากและเป็นเนื้อหาในลักษณะที่ต้องรู้จริงปฏิบัติได้ โดยเฉพาะอย่างยิ่ง เนื้อหาเกี่ยวกับการแสดงละครหุ่น ผู้วิจัยพบว่าการที่จะสอนให้นักศึกษาเข้าใจจนสามารถปฏิบัติได้นั้นจำเป็นต้องใช้เวลามาก ผู้วิจัยเห็นความสำคัญของสื่อ และต้องการให้มีสื่อการเรียนการสอนที่ นักศึกษาสามารถศึกษาความรู้ดังกล่าวเพิ่มเติมได้ด้วยตนเอง รวมทั้งสามารถทบทวนนอกตารางเรียนได้บ่อยครั้งเท่าที่ นักศึกษาต้องการ ดังนั้นผู้วิจัยจึงสนใจที่จะพัฒนาบทเรียนผ่านเว็บเรื่องการแสดงละครหุ่น โดยเริ่มจากการที่ผู้วิจัยสร้างองค์ความรู้ก่อนแล้วจึงพัฒนาเป็นพัฒนาบทเรียนผ่านเว็บ ซึ่งผู้วิจัยมุ่งหวังให้เป็นบทเรียนผ่านเว็บที่มีประสิทธิภาพโดยใช้เกณฑ์ 80/80 ซึ่งเผชิญ กิจระการ (2544 : 30-34) กล่าวว่า การหาประสิทธิภาพของนวัตกรรมทางการศึกษา เช่น เอกสารประกอบการสอน หรือชุดการสอน ส่วนมากใช้วิธีการหาเชิงประจักษ์ (empirical approach) โดยการนำไปทดลองใช้กับกลุ่มนักเรียนเป้าหมาย แล้วพิจารณาหาค่าประสิทธิภาพจากค่าร้อยละของการทำแบบฝึกหัดหรือจากแบบทดสอบท้ายบท(E_1) และแบบทดสอบหลังเรียน(E_1) โดยแสดงเป็นตัวเลข 2 จำนวน เช่น E_1/E_2 = 75/75, E_1/E_2 = 85/85 หรือ E_1/E_2 = 90/90 เป็นต้น นั่นคือเกณฑ์ในการหาประสิทธิภาพของนวัตกรรมทางการศึกษาจะนิยมตั้งเป็นตัวเลข 3 ลักษณะ คือ 75/75 80/80 และ 90/90 ทั้งนี้ขึ้นอยู่กับธรรมชาติวิชาและเนื้อหาที่นำมาสร้างนวัตกรรมทางการศึกษานั้น ถ้าเป็นวิชาที่

ค่อนข้างยากอาจตั้งเกณฑ์ไว้ 75/75 ส่วนวิชาที่มีเนื้อหาง่ายอาจตั้งเกณฑ์ไว้ 90/90 นอกจากนี้ยังตั้งเกณฑ์ เป็นค่าความคลาดเคลื่อนไว้เท่ากับร้อยละ 2.5 นั่นคือ ถ้าตั้งเกณฑ์ไว้ที่ 90/90 เมื่อคำนวณแล้วค่าที่ถือว่าใช้ได้คือ 87.5/87.5 หรือ 87.5/90 เป็นต้น

ประสิทธิภาพของนวัตกรรมทางการศึกษา จะมาจากผลลัพธ์ของการคำนวณ E_1 และ E_2 ห่างกันไม่เกินร้อยละ 5 ซึ่งเป็นตัวชี้วัดที่ยืนยันได้ว่านักศึกษามีการเปลี่ยนพฤติกรรมต่อเนื่องตามลำดับขั้นหรือไม่ก่อนจะมีการเปลี่ยนพฤติกรรมขั้นสุดท้าย หรืออีกนัยหนึ่งการที่นัก ศึกษาจะสอบปลายปีได้เท่าใด เช่น ร้อยละ 90 นั้นเป็นผู้ที่มีความรู้จริงหรือทำได้เพราะการเดาสุ่ม เมื่อมีการรายงานเป็นเลข 2 ตัว เช่น 78/83 นั้น จะทำให้ทราบได้ว่านัก ศึกษาทำงานและแบบฝึกหัดทั้งปีได้ร้อยละ 78 และสอบปลายปีได้ร้อยละ 83 เป็นการยืนยันการเปลี่ยนพฤติกรรมของนัก ศึกษาที่ค่อนข้างแน่นอน ถ้าตัวเลขเข้าใกล้ 100 มากเท่าไหร่ยิ่งถือว่ามีประสิทธิภาพมากขึ้น

การพัฒนาบทเรียน ผ่านเว็บ เรื่องการแสดงละครหุ่น ช่วยให้นักศึกษาสามารถเรียนรู้ได้อย่างมีประสิทธิภาพโดยไม่มีข้อจำกัดด้านเวลาและสถานที่ ช่วยให้นักศึกษาที่เข้าใจเนื้อหาได้ช้าสามารถเรียนซ้ำครั้งได้ ช่วยให้นักศึกษาสามารถฝึกทักษะได้ง่ายและสะดวกขึ้นนักศึกษามีความพึงพอใจและสนุกกับการเรียน มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงขึ้น และยังเป็นแนวทางหนึ่งในการพัฒนาให้นักศึกษามีทักษะการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารดีขึ้น

1.2 วัตถุประสงค์ของการวิจัย

จากความสำคัญ เหตุผล และความจำเป็นดังกล่าวดังกล่าว ผู้วิจัยจึงมุ่งศึกษาดังนี้

1.2.1 เพื่อสร้างองค์ความรู้และพัฒนาเป็นบทเรียนผ่านเว็บเรื่องการแสดงละครหุ่น

1.2.2 เพื่อเปรียบเทียบและวิเคราะห์ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนก่อนและหลังเรียนของนักศึกษาที่เรียนด้วยบทเรียนผ่านเว็บเรื่องการแสดงละครหุ่น

1.2.4 เพื่อศึกษาและวิเคราะห์ความพึงพอใจของนักศึกษาที่เรียนด้วยบทเรียนผ่านเว็บเรื่องการแสดงละครหุ่น

1.3 สมมติฐานการวิจัย

1.3.1 ประสิทธิภาพของเครื่องมือทดสอบความพึงพอใจของนักศึกษาที่เรียนด้วยบทเรียนผ่านเว็บเรื่องการแสดงละครหุ่นอยู่ในระดับดี

1.3.2 การทดสอบความเชื่อมั่นของเครื่องมือมีค่ามากกว่า 0.80 จาก 1

1.3.3 บทเรียนผ่านเว็บเรื่องการแสดงละครหุ่น มีประสิทธิภาพไม่ต่ำกว่าเกณฑ์มาตรฐาน 80/80

1.3.4 ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนก่อนเรียนและหลังเรียนของนักศึกษาที่เรียนด้วยบทเรียนผ่านเว็บเรื่องการแสดงละครหุ่นมีผลสัมฤทธิ์แตกต่างกัน

1.3.5 ความพึงพอใจของนักศึกษาที่เรียนด้วยบทเรียนผ่านเว็บเรื่องการแสดงละครหุ่นอยู่ในระดับดี

1.4 ขอบเขตการวิจัย

การพัฒนาบทเรียนผ่านเว็บเรื่องการแสดงละครหุ่น มีขอบเขตของการวิจัยดังนี้

1.4.1 ขอบเขตด้านเนื้อหา

พัฒนาบทเรียน ผ่านเว็บเรื่องการแสดงละครหุ่น อันเป็นส่วนหนึ่งของรายวิชาการอ่านและการส่งเสริมการอ่าน ของหลักสูตรศิลปศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาบรรณารักษศาสตร์และสารสนเทศศาสตร์ หลักสูตรปรับปรุง พ.ศ. 2554 และหลักสูตรศิลปศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาการจัดการสารสนเทศ หลักสูตรปรับปรุง พ.ศ. 2554 รายวิชา INM1103 การอ่านและการส่งเสริมการอ่าน

1.4.2 ขอบเขตด้านเวลา

ระยะเวลาพัฒนาบทเรียน ผ่านเว็บเรื่องการแสดงละครหุ่น คือภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2554

1.5 นิยามศัพท์เฉพาะ

1.5.1 **บทเรียนผ่านเว็บ** หมายถึง บทเรียนที่จัดทำขึ้นสำหรับใช้เว็บในการจัดการเรียนการสอน โดยใช้เว็บเพื่อนำเสนอบทเรียนของวิชาทั้งหมดตามหลักสูตรหรือใช้เพียงการเสนอข้อมูลบางอย่างเพื่อประกอบการสอนก็ได้ ในลักษณะสื่อหลายมิติ รวมทั้งใช้ประโยชน์จากคุณลักษณะต่างๆของการสื่อสารที่มีอยู่ในระบบอินเทอร์เน็ต เช่น กระดานสนทนา การมอบหมายงานและการส่งงาน การประกาศแจ้งเรื่องราวต่างๆ การเชื่อมโยงไปศึกษาหาความรู้เพิ่มเติมในเว็บไซต์อื่นๆ มาใช้ประกอบการเรียนการสอนเพื่อให้เกิดประสิทธิภาพสูงสุด

1.5.2 **การแสดงละครหุ่น** หมายถึง การแสดงละครที่ใช้หุ่นแสดงแทนตัวคนจริงๆ โดยมีคนที่เรียกว่าผู้เชิดหุ่นเป็นผู้บังคับควบคุมให้หุ่นแสดงท่าทางต่างๆ แล้วใช้การพากย์และการเจรจาโต้ตอบที่สอดใส่จังหวะ ท่วงทำนองและน้ำเสียงประกอบการเชิด รวมทั้งสอดแทรกดนตรีในช่วงเวลาที่เหมาะสม จนทำให้ดูเสมือนว่าหุ่นมีชีวิตจิตใจมีอารมณ์ กลายเป็นสิ่งที่มีชีวิตขึ้นมา และเพื่อให้ผู้ดูเกิดอารมณ์คล้อยตามได้ง่ายขึ้น ผู้จัดการแสดงละครหุ่นจึงเสริมการเชิดหุ่นด้วยฉากเวลา และเหตุการณ์ที่เป็นจริง ทั้งนี้เพื่อสร้างบรรยากาศของการดูละครหุ่นให้ผู้ชมเกิดอารมณ์คล้อยตามเนื้อเรื่องราวกับเป็นภาพเหตุการณ์จริง นอกจากนั้นผู้จัดการแสดงละครหุ่นยังใช้กลวิธีต่างๆ เพื่อให้เป็นที่ประทับใจของผู้ชมยิ่งขึ้น จุดประสงค์หลักของการแสดงละครหุ่นก็มุ่งเพื่อสร้างความบันเทิงแก่ผู้ชมเช่นเดียวกับการแสดงละคร ส่วนจุดประสงค์รองลงไปก็คือใช้หุ่นเพื่อสร้างเสริมการเรียนรู้ให้แก่เด็ก

การแสดงละครหุ่นเป็นกิจกรรมที่บรรณารักษ์นิยมนำมาใช้ในการจัดกิจกรรมส่งเสริมการอ่านให้แก่เด็กเป็นอย่างมากเพราะช่วยสร้างความบันเทิงแก่เด็ก สร้างจินตนาการ ช่วยปลูกฝังคุณธรรมจริยธรรม สร้างแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ และยังช่วยสร้างเสริมการเรียนรู้ให้แก่เด็กได้เป็นอย่างดียิ่ง

1.5.3 **ประชากรการวิจัย**คือ นักศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา ระดับปริญญาตรี หลักสูตรศิลปศาสตรบัณฑิต 2 สาขาวิชา คือ สาขาวิชาบรรณารักษศาสตร์และสารสนเทศศาสตร์ กับสาขาวิชาการจัดการสารสนเทศ ที่ลงทะเบียนเรียนรายวิชาการอ่านและการส่งเสริมการอ่าน ประจำภาคเรียนที่1 ปีการศึกษา 2554 จำนวน 2 กลุ่มเรียน รวม 53 คน ซึ่งผู้วิจัยเลือกศึกษาโดยการเก็บข้อมูลจากผู้เรียนทุกคนที่เรียนวิชานี้ ทั้งนี้เพื่อให้สามารถประเมินประสิทธิภาพของบทเรียนผ่านเว็บเรื่องการแสดงละครหุ่นได้อย่างแม่นยำยิ่งขึ้น

1.5.4 **นักศึกษา** หมายถึง นักศึกษาระดับปริญญาตรี หลักสูตรศิลปศาสตรบัณฑิต 2 สาขาวิชา คือ สาขาวิชาบรรณารักษศาสตร์และสารสนเทศศาสตร์ กับสาขาวิชาการจัดการสารสนเทศ มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา ที่ลงทะเบียนเรียนรายวิชา การอ่านและการส่งเสริมการอ่าน ในภาคเรียนที่ 1 ประจำปีการศึกษา 2554 ซึ่งเป็นประชากรการวิจัยบทเรียนผ่านเว็บเรื่องการแสดงละครหุ่น

1.5.5 **แบบทดสอบวัดประสิทธิภาพ** หมายถึง แบบทดสอบก่อนเรียน และแบบทดสอบหลังเรียน เรื่องการแสดงละครหุ่น ในรูปแบบเวิลด์ไวด์เว็บ และส่งข้อมูลทั้งหมดไปเก็บไว้เป็นฐานข้อมูลบนเครือข่ายอินเทอร์เน็ต ซึ่งผู้วิจัยสามารถที่จะทราบและตรวจสอบผลได้ เป็นแบบทดสอบแบบปรนัยชนิด 4 ตัวเลือก จำนวน 40 ข้อ คะแนนเต็ม 60 คะแนน

1.5.6 **ความพึงพอใจของนักศึกษา** หมายถึง ผลการประเมินความรู้สึกของ นักศึกษาที่มีต่อ บทเรียนผ่านเว็บเรื่องการแสดงละครหุ่น ซึ่งได้มาจากแบบประเมินที่นักศึกษาตอบค่ายอมรับได้มีค่าเฉลี่ยตั้งแต่ 3.50 ขึ้นไป

1.6 ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

การวิจัยในครั้งนี้จะเกิด ประโยชน์แก่หน่วยงานและผู้เกี่ยวข้องในด้านต่างๆ ดังนี้

1.6.1 มีบทเรียนผ่านเว็บเรื่องการแสดงละครหุ่นที่มีคุณภาพและประสิทธิภาพ สำหรับใช้ประกอบการเรียนรายวิชาการอ่านและการส่งเสริมการอ่าน ของ 2 หลักสูตร คือ หลักสูตรศิลปศาสตรบัณฑิต สาขาวิชา บรรณารักษศาสตร์และสารสนเทศศาสตร์ หลักสูตรปรับปรุง 2554 และหลักสูตรสาขาวิชาการจัดการสารสนเทศ หลักสูตรปรับปรุง 2554 นอกจากนั้นยังสามารถนำไปใช้ในรายวิชา หุ่นเพื่อพัฒนาการเรียนรู้ ของหลักสูตรศิลปศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาบรรณารักษศาสตร์และสารสนเทศศาสตร์ หลักสูตรปรับปรุง พ.ศ. 2554 รวมทั้งหลักสูตรสาขาวิชาอื่นๆที่มีรายวิชาที่เกี่ยวข้องกับการส่งเสริมการอ่านและการพัฒนาการเรียนรู้ของเยาวชน

1.6.2 นักศึกษาและบุคคลอื่นๆ ที่สนใจบทเรียนผ่านเว็บเรื่องการแสดงละครหุ่น เช่น ครูอาจารย์ที่สอนเด็กปฐมวัย บรรณารักษ์ที่มีหน้าที่จัดกิจกรรมส่งเสริมการอ่าน รวมถึงผู้ปกครองของเด็กปฐมวัยที่ต้องการพัฒนาการเรียนรู้ของเด็ก สามารถเรียนรู้ได้อย่างมีประสิทธิภาพ

1.6.3 นักศึกษาและบุคคลอื่นๆ ที่สนใจบทเรียนผ่านเว็บเรื่องการแสดงละครหุ่น ได้รับการพัฒนาทักษะการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร

1.6.4 มหาวิทยาลัยมีบทเรียนผ่านเว็บ สามารถนำไปใช้ประกอบเป็นหลักฐานการประกันคุณภาพการศึกษา

1.6.5 เป็นแบบอย่างให้อาจารย์ของมหาวิทยาลัยนำไปใช้ในการพัฒนาการเรียนการสอนรายวิชาในหมวดวิชาเฉพาะด้าน